

Document conjunt sobre el denominat projecte EUROVEGAS

Agrupació d'Arquitectes Urbanistes de Catalunya (AAUC), Agrupació Catalana de Tècnics Urbanistes (AETU-ACTU) i Societat Catalana d'Ordenació del Territori (SCOT)

Des de fa un cert temps han anat apareixen en diversos mitjans de comunicació, tant escrits com audiovisuals, notícies sobre un denominat projecte EUROVEGAS, promogut per l'empresa "Las Vegas Sands Corp." respecte del qual s'ha establert una pugna entre Barcelona i Madrid, recolzada per les respectives institucions autonòmiques.

El projecte sembla que consistirà en construir un gran complex turístic amb hotels, restaurants, casinos, sales de joc, i sales de festa i convencions. S'especula amb una superfície d'implantació d'un es 800 hectàrees, desenvolupades per fases.

A Catalunya, segons els mitjans de comunicació hi ha varies possibles ubicacions que el Govern de la Generalitat hauria ofert al promotor. Una de les ubicacions possibles més comentades ha estat el Baix Llobregat. En concret en el delta, al voltant de l'aeroport del Prat. Actualment aquests terrenys del delta del Llobregat estan classificats de sòl no urbanitzable i qualificats, majoritàriament, pel vigent Pla General Metropolità (PGM-1976) de rústic protegit de valor agrícola, clau 24. Segons el Pla Territorial Metropolità de Barcelona (PTMB), aprovat definitivament l'abril de 2010, els terrenys on s'especula amb major insistència d'ubicar Eurovegas estan dins la categoria d'espais de protecció especial pel seu interès natural i/o agrari del Sistema d'espais oberts.

Aquests terrenys formen part del Parc Agrari del Baix Llobregat (2.938 ha), gestionat per un Consorci creat l'any 1998. Els seus objectius, entre altres, són preservar i promocionar els usos agrícoles i el seu entorn natural i paisatgístic, com una inversió de futur que contribueix a la millora de la qualitat de vida dels ciutadans. La superfície que ocuparia Eurovegas representaria, en aquesta opció hipotètica de localització, un 27% de la superfície actual del Parc Agrari.

Davant del desconeixement del projecte en detall i de la seva localització concreta, davant de la manca d'informació oficial sobre aquest tema i, davant les possibles repercussions de la ubicació del denominat projecte Eurovegas a Catalunya, les tres organitzacions professionals d'urbanistes i disciplines territorials; Agrupació d'Arquitectes Urbanistes de Catalunya (AAUC), Agrupació Catalana de Tècnics Urbanistes (AETU-ACTU) i Societat Catalana d'Ordenació del Territori (SCOT), formulen les següents reflexions, plantejaments i determinacions conjuntes:

COMPARTIM:

- Que el moment actual de greu i profunda crisi econòmica aconsella més que mai una correcta i racional planificació del nostre entorn.
- L'interès per l'ordenació territorial, per l'urbanisme i per la gestió responsable del paisatge, a partir d'una mirada interdisciplinària que integra lectures i visions diverses, com les que han fet possible la redacció del present document conjunt de les tres entitats professionals.
- El valor i el reconeixement d'una cultura catalana envers l'ordenació i planificació territorial i urbanística, que ha fet que el nostre ordenament jurídic i les nostres polítiques de planificació territorial i de intervenció en el paisatge siguin un referent reconegut i valorat en el conjunt de l'Estat espanyol i de la Unió europea.
- Que, 25 anys després, considerem plenament vigent la Declaració Brundtland de 1987, que definia el desenvolupament sostenible com "aquell que satisfà les necessitats del present sense comprometre els recursos de les futures generacions". Aquest principi es fonamenta en tres pilars: l'econòmic, el social i l'ambiental.
- El que propugna la nostra legislació sobre l'urbanisme sostenible. Un model d'urbanització que promou: 1) La compacitat física dels assentaments, contra dispersió i desconexió. 2) La complexitat funcional, contra especialització d'usos i activitats. 3) La cohesió social, contra segregació.
- L'interès en el sector del turisme de qualitat com un valor afegit a l'acció de l'urbanisme, l'ordenació del nostre territori i la valorització del paisatge (en el sentit que recull el Conveni Europeu del Paisatge de 2000), on algunes actuacions de baixa qualitat i turisme massiu, han malmès una part important del nostre país.
- La preocupació per l'abast dels procediments d'excepcionalitat en l'ordenació del territori i el planejament urbanístic, sota l'emparedament de situacions de singularitat.

DEFENSEM:

- L'interès públic preferent de les actuacions urbanístiques i territorials.
- Els processos participatius en el planejament territorial i urbanístic com a principi fonamental de la seva legitimitat democràtica.
- La màxima transparència i lleialtat institucional en les actuacions territorials i urbanístiques.
- El procés d'avaluació ambiental estratègica de plans i programes, per tal d'establir la idoneïtat o no de la implantació, la capacitat o no del territori per acollir-la i la disponibilitat o no dels recursos necessaris, i si és el cas, la integració de criteris ambientals i paisatgístics en els projectes que els desenvolupin.
- L'existència i el valor dels espais oberts (espais amb valors naturals i rurals) a prop de concentracions urbanes i l'agricultura periurbana, especialment al delta del Llobregat.
- Els objectius principals fixats per la matriu d'espais oberts interconnectats en el vigent Pla Territorial Metropolità de Barcelona que vol:
 - ✓ Garantir la diversitat del territori i preservar-ne la matriu biofísica.
 - ✓ Protegir els espais amb valors naturals, tant de composició com funcionals, i els rurals i agraris de proximitat com a components de l'ordenació del territori.
 - ✓ Preservar el paisatge com a valor social i actiu econòmic del territori.
 - ✓ Moderar el consum de sòl.
- Els valors ètics i socials que aporten les disciplines territorials en el seu conjunt, la practica de l'urbanisme i l'ordenació del territori.

PREGUNTEM:

• QUÈ?

En que consistiria el projecte d'Eurovegas, quines edificabilitats desenvoluparia, quin programa funcional executaria, quina dimensió en termes de superfície tindria, quines infraestructures comportaria, quins consums de recursos es preveurien, quin nivell d'emissions del complex i quines fonts energètiques s'utilitzarien.

• COM?

Com es justificaria l'interès públic de l'actuació, com encaixaria la proposta en el model territorial existent, com es garantiria la lleialtat institucional entre el Govern de la Generalitat i els ajuntaments en la presa de decisions, com s'integraria la participació ciutadana en tot aquest procés, com es realitzaria l'avaluació ambiental de tota l'actuació, com s'avaluaria la mobilitat que una actuació d'aquest ordre pot arribar a generar, amb quins mecanismes jurídics es desenvoluparia l'actuació.

• QUAN?

En quines fases s'executaria, en quin moment estaria prevista la informació del projecte als ajuntaments afectats i als ciutadans, quan temps requeriria la tramitació d'un projecte d'aquesta magnitud.

• ON?

En quins indrets de Catalunya fins ara s'ha ofert alternatives, sota quins principis o criteris s'han analitzat i proposat aquests territoris i no uns altres.

En espera de major informació per part del Govern de la Generalitat de Catalunya sobre el projecte denominat Eurovegas, les tres organitzacions professionals catalanes d'urbanistes i disciplines territorials volem expressar mitjançant aquest document conjunt, en primer lloc la nostre perplexitat sobre el procediment seguit fins ara en aquest tema; en segon lloc, manifestar la nostre defensa de la legitimitat de l'ordenament jurídic i el planejament territorial i urbanístic vigent; i finalment, donar un toc d'alerta sobre el valor de precedent que aquest procediment d'excepcionalitat suposaria en el tractament de les singularitats en l'ordenació del territori i que fins ara, amb aquest abast i escala, resulta inèdit a Catalunya.

Barcelona a 1 de juny de 2012.